

Spydeberg kommune

Saksframlegg

Behandling i:	Møtedato:	Saks nr.:	Saksbehandler:
Formannskapet	04.12.2007	058/07	BHE
kommunestyret	18.12.2007	080/07	BHE

Avgj av:	Saksansvarlig:	Arkiv:	Arkivsak ID.:
K	Bente Hedum	041	07/1263

FORSLAG TIL ENDRINGER I KOMMUNELOVEN OG FORVALTNINGSLOVEN - HØRING

POLITISK SAKSORDFØRER: Britt E. Gulbrandsen

Vedlagte dokumenter:

1. Oversendelsesbrev fra Kommunal- og regionaldepartementet datert 03.10.07.

Dokument tilgjengelig på nett:

1. Høringsnotat "Forslag til regler som skal bidra til økt åpenhet og rolleklarhet i kommuner og fylkeskommuner m.v." finnes på www.regjeringen.no/krd.

Saken gjelder:

Saken gjelder høring av forslag til endringer i kommuneloven (lov av 25.september 1992 nr. 107 heretter kalt kml.) og forvaltningsloven (lov av 19. juni 1970 nr. 69, heretter kalt fvl.) om rolleklarhet mv. i kommunesektoren, det vises til høringsnotat fra Kommunal- og regionaldepartementet datert 3. oktober 2007. Fristen for høringsuttalelsen er 31. desember 2007.

Rådmannens innstilling:

1. Uttalelsen godkjennes som Spydeberg kommunes høringsuttalelse i saken.

F-058/07 Formannskapet 04.12.2007

Politisk saksordfører: Britt E. Gulbrandsen.

Forslag fra Marta Daltveit Lindås, V:

Slutter seg til Kommunal- og regionaldepartementets forslag til punktene 3 og 5.2.

Votering:

Punktene 1.1 til og med 2; vedtak enstemmig, som foreslått av rådmannen.

Punktene 3.1 og 3.2; 6 stemmer for og 1 stemme mot (Marta Daltveit Lindås), som foreslått av rådmannen.

Punktene 4.1 til og med 5.1; vedtak enstemmig, som foreslått av rådmannen.

Punkt 5.2; vedtak, 6 stemmer for og 1 stemme mot (Marta Daltveit Lindås), som foreslått av rådmannen.

Punktene 6.1 til og med 7.1; vedtak enstemmig, som foreslått av rådmannen.

Forslag fra Marta Daltveit Lindås, V ble opprettholdt:

Slutter seg til Kommunal- og regionaldepartementets forslag til punktene 3 og 5.2.

Forslaget ble vedtatt med 11 mot 10 stemmer.

Endelig vedtak blir da:

Punktene 1.1 til og med 2; vedtak enstemmig, som formannskapets innstilling

Punktene 3.1 og 3.2; som foreslått av Marta Daltveit Lindås, V.

Punktene 4.1 til og med 5.1; vedtak enstemmig, som formannskapets innstilling

Punkt 5.2; som foreslått av Marta Daltveit Lindås, V.

Punktene 6.1 til og med 7.1; vedtak enstemmig, som formannskapets innstilling

Saksopplysninger:

Høringsforslaget inneholder syv forslag som krever lov- eller forskriftsendring: (forslag til endringer er markert med fete typer).

1.

1.1 Departementet foreslår å fremheve etikkdimensjonen i kommunelovens formålsbestemmelse. Dette ved at eksisterende bestemmelse i kommunelovens § 1 får en utvidelse ved en ny siste setning:

§ 1. Lovens formål:

Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. **Loven skal også legge til rette for en tillitskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.**

1.2 Det er forslag om at kommunene skal rapportere i årsberetningen for planlagte og gjennomførte tiltak for å sikre høy etisk standard i virksomheten, jf. følgende forslag til tillegg i kml. § 48 nr. 5:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. **Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.** Det skal også redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommune eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.

2.

2.1 Departementet foreslår at den som reviderer for kommunen gis innsynsrett overfor kommunens private avtaleparter i samme utstrekning som kommunen selv kan kreve innsyn. Forslag til ny tekst i kml. § 78 nr. 6:

Revisor kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. **Kommunens revisor har samme rett til innsyn og informasjon som kommunen selv kan kreve overfor**

- a) **andre som er tillagt kommunal forvaltningsmyndighet eller oppgaver finansiert med kommunale midler, og**
- b) **private som leverer varer eller tjenester til kommunen**

3.

3.1 Det foreslås å oppheve unntaket i fvl. § 6 første ledd bokstav e). Forslaget innebærer at daglig leder og styremedlemmer blir (automatisk) inhabile når saker som gjelder selskapet skal behandles i folkevalgte organer selv om selskapet er fullt ut eid av stat eller kommune. Forslaget til ny fvl. § 6 lyder (Sletting vist ved skyggelegging):

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak(...)

e) når han er leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for, et selskap, som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommune, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

3.2 Det bes om kommunens syn på om det bør innføres valgbarhetsbegrensninger for ordfører og varaordfører til styret i kommunale selskaper.(Og tilsvarende for medlemmer av kommune-og fylkesråd)

4.

4.1 Departementet foreslår at administrasjonssjefen, administrasjonssjefens stedfortreder og medlem av kommuneråd og fylkesråd utelukkes fra valg til styret i kommunalt foretak. Forslaget til ny tilleggstekst til kml. § 65 nr. 2 lyder:

2. Daglig leder kan ikke være medlem av styret. **Medlem av kommuneråd, medlem av fylkesråd eller administrasjonssjef eller dennes stedfortreder kan ikke være medlem av styret**

5.

5.1 Departementet foreslår at det ved vedtak om lukking av møter og vedtak om habilitet skal protokollføres hvilke(t) hjemmelsgrunnlag vedtakene bygger på, jf. følgende forslag til tillegg til km. § 30 nr. 3:

Det skal føres møtebok over forhandlingene i alle folkevalgte organer. **Vedtak om lukking og vedtak om habilitet skal protokollføres og det må fremgå hvilken rettsregel vedtaket bygger på.** Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv nærmere regler om føring av møtebok.

5.2 Departementet foreslår at vedtak om å lukke møter og vedtak om habilitet, skal kunne lovlighetskontrolleres særskilt, jf. forslag om følgende tillegg til kml. § 59 nr. 1 og nr. 3:

1. Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen bringe avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjon inn for departement til kontroll av avgjørelsens lovlighet. **Det samme gjelder vedtak om lukking av møter, jf. § 31, og vedtak om habilitet.** Avgjørelser om ansettelse, oppsigelse eller avskjed er **ikke gjenstand for lovlighetskontroll**

3. **Krav om lovlighetskontroll medfører ikke at den påklagede avgjørelse gis utsatt iverksetting med mindre** det organ som har truffet avgjørelsen, kommunalt eller fylkeskommunalt organ overordnet dette eller departemenete fatter slik vedtak.

6.

6.1 Departementet foreslår at det gis regler som regulerer hvem som fastsetter godtgjøringen til styremedlemmer i kommunale foretak og interkommunale selskaper. Forslaget til tillegg i forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak av 24. august 2006 nr 1033 § 2 første ledd:

Kommunestyret eller fylkestingets vedtak etter lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 45 nr. 1 om budsjett for det kommende kalenderår, skal omfatte kommunens eller fylkeskommunens virksomhet i kommunalt eller fylkeskommunalt foretak, jf. kommuneloven § 46 nr. 2. **Kommunestyret fastsetter godtgjøringen til styremedlemmene i foretaket.**

Forslag til tillegg i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 17. desember 1999 nr. 1568 § 2 første ledd:

Representantskaper skal innen årets utgang fastsette bindende økonomiske rammer for selskapets drift og investering for kommende kalenderår. **Representantskapet fastsetter godtgjøringen til styremedlemmene i selskapet.**

6.2 Departementet foreslår at regnskapet for kommunale foretak og interkommunale selskaper i note til regnskap skal opplyse om ytelser og lån til de enkelte enkelte ledende ansatte og medlemmer av styret, jf. regnskapsloven §§ 7-1, 7-1 b og 7-32. Kravet vil omfatte alle kommunale foretak og interkommunale selskaper uavhengig av hvilket regnskapsprinsipp som følges. Følgende tillegg foreslås for som tillegg i forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak §10, femte ledd:

Det skal gis opplysninger i note om ytelser til ledende personer i samsvar med regnskapsloven §§ 7-31, 7-31b og 7-32.

Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper tilføyes et nytt tredje ledd (tidligere tredje og fjerde ledd blir fjerde og femte ledd):

Det skal gis opplysninger i note om ytelser til ledende personer i samsvar med regnskapsloven §§ 7-31, 7-31b og 7-32.

Videre i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper skal det gjøres følgende tilføyelse i første strekpunkt i § 5:

For et interkommunalt selskap som etter selskapsavtalen skal avgi regnskap etter kommunale prinsipper gjelder følgende særregler: - Årsregnskapet skal inneholde driftsregnskap, kapitalregnskap, balanseregnskap og noteopplysninger som angitt i vedlegg. Det skal baseres på de regnskapsprinsipper som følger av kommuneloven og forskrifter for kommunale og fylkeskommunale budsjetter og regnskaper. **Det skal gis opplysninger om ytelser til ledende personer i samsvar med regnskapsloven §§ 7-31, 7-32**

7. 7.1 Gjeldende kml. har ikke hjemmel for suspensjon i tilfeller hvor noen er tiltalt eller siktet for forhold som rammes av straffeloven kapittel 10, jf. § 15nr. 3. Kapitlet rammer ulike former for fusk og uregelmessigheter i forbindelse med valg. Forslag til lovtekst:

Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot en folkevalgt for et straffbart forhold som nevnt i straffelovens kapittel 10, 11, 24, 25, 26, 33 eller 40, og forholdet ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for kommunen eller fylkeskommunen, kan kommunestyret eller fylkestinget selv vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. **For forhold nevnt i straffeloven kapittel 10 gjelder ikke**

vilkåret om at siktelsen eller tiltalen skal knytte seg til utøving av verv eller tjeneste for kommunen eller fylkeskommunen.

Vurdering:

Kommentarene følger med henvisning til det enkelte punkt.

- 1.1. Kommunen slutter seg til dette forslaget. Dette på bakgrunn av at det er hensiktsmessig for å tydeliggjøre den etiske siden i kommunens virksomhet, det er viktig at kommunen har et godt omdømme og at innbyggerne har tillit til kommunen.
- 1.2. Kommunen slutter seg til forslaget. Det bes likevel vurdert om det skal formes som et rapporteringskrav, eller fremgå som en bør-regel.
- 2.1 Kommunen slutter seg til forslaget. Dette er en praktisk og hensiktsmessig regel som vil kunne styrke kontrollen med kjøp og salg av tjenester med sikte på å avdekke mulig korrupsjon både i kommunen og hos private kunder og leverandører.
- 3.1 Poenget med endringen er å likestille ledere/personer med ledende stillinger og styremedlemmer i alle typer bedrifter, private og offentlig eide. Etter rådmannens mening er det av betydning hvilken tilknytning vedkommende har til bedriften, hvorvidt det vil oppstå inhabilitet. Dersom vedkommende er oppnevnt til å sitte i et verv i en fullt ut offentlig eid organisasjon, på vegne av kommunen, vil nettopp kjennskapet til bedriften tale for at det ikke oppstår inhabilitet. Det er fremhevet behovet for å styrke for eksempel interkommunale styremedlemmers selvstendighet, og for å holde kommunens behov og selskapets behov adskilt. Rådmannen kan ikke se at dette bør være motstridende hensyn, men mener tvert i mot at det er viktig for kommunene å ha tett og nær kontakt med de ulike selskaper en er eier av.
- 3.2 De samme hensyn gjør seg gjeldende i spørsmålet om valgbarhetsbegrensninger for ordfører/varaordfører. Det bør derfor ikke innføres begrensninger som foreslått.
- 4.1 Kommunen slutter seg til forslaget. Det vises til at administrasjonssjefen etter loven kan instruere om utsatt iverksettelse inntil kommunestyret har behandlet saken. Dette er konsekvensen av at foretakets ledelse er underlagt kommunestyret. Det vurderes som et grunnleggende hensyn at administrasjonssjefen bør ivareta oppgaven på en mest mulig uavhengig måte.
- 5.1 Kommunen slutter seg til forslaget. Et slikt krav om protokollering er viktig både av hensyn til klarhet og kontroll. Kravet er i overensstemmelse med kommunens praktisering i dag.
- 5.2 Det er to hensyn som må veies opp mot hverandre i forhold til dette spørsmålet, nemlig behov for effektivitet opp mot behov for rettssikkerhet. De temaer som tradisjonelt anses som prosessledende beslutninger bør ikke alene danne grunnlag for lovlighetskontroll. Behov for effektivitet og forutsigbarhet tilsier av dagens ordning videreføres. Vår kommunes erfaring, med svært få lovlighetskontroller, tilsier at dette ikke oppleves som noe behov.

- 6.1 Kommunen slutter seg til forslaget. Hensynet til å unngå at det fattes mistanke om at styrets medlemmer har hatt avgjørende innflytelse på egen godtgjøring taler for dette. Det er viktig at innbyggerne har tillit til måten godtgjøringen fastsettes på.
- 6.2 Kommunen slutter seg til forslaget. Dette vil gi økt åpenhet om forhold av betydning for allmennhetens tillit til kommunesektoren.
- 7.1 Kommunen slutter seg forslaget. Departementet viser til at årsaken til at dette ikke har vært rettstilstanden til nå, må bero på at denne type forhold (blant annet valgfusk) har vært så og si ukjent i norsk valgtradisjon.

Spydeberg kommune, 27. november 2007

Bente Hedum
rådmann